

ОИЛАДА МИЛЛИЙ ТАРБИЯ

Эштемир Жумаев КарМИИ катта ўқитувчиси

Оила ҳар бир халқнинг, миллатнинг давомийлигини сақловчи, миллий кадриятларнинг ривожини таъминловчи, маънавий ва жисмоний баркамол авлодни дунёга келтириб тарбияловчи муқаддас макондир. Шу боисдан ҳам, мамлакатимизда амалга оширилаётган туб ислохотлар мазмунида оила манфаатларини ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий ва маънавий жиҳатдан ҳимоя қилинишини таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор берилмоқда. Шунингдек, ҳар томонлама баркамол авлодни тарбиялашда оила ва жамиятнинг маъсулияти босқичма-босқич оширилмоқда. Оиланинг ҳар томонлама мустаҳкамлиги ота-онага боғлиқ бўлса, унинг келажаги учун ёшлар маъсулдир. Шунинг учун ҳам юртбошимиз аёллар ва ёшларнинг жамият ҳаётида тутган ролини ошириш, уларнинг турмушини яхшилаш учун оилада, жамиятда моддий ва маънавий шарт-шароитлар яратиш, аёллар тадбиркорлигини қўллаб-қуватлаш, меҳнатини енгиллаштириш чора-тадбирларини белгилаш, саломатлигини мустаҳкамлаш, илмий, маънавий-маданий савиясини юксалтириш, жамиятда амалга оширилаётган барча ислохотларда уларнинг имкониятлари, қобилиятлари ва салоҳиятларидан самарали фойдаланиш, фарзанд тарбиясидаги масъулиятини ошириш масаласига жамиятнинг диққат эътиборини қаратмоқда. Инсон аслида бахт ва эзгулик учун дунёга келади, шу орзу умид билан яшайди. Инсоннинг инсон бўлиб шаклланишида ҳаётда ўз ўрнини топиши, эл юрт ичида иззат ҳурматга эга бўлиши, юксак ахлоқ-одоб қоидаларини ўзида мужассам этишида оила асосий пойдевордир. Оила шундай маконки, унда ҳаётнинг давомийлигини таъминловчи шахс шаклланади, урф-одатлар, ахлоқий-маънавий кадриятлар сақланади ва ривожлантирилади, жамият тараққиётини

белгиловчи иқтисодий ва маънавий ҳаёт пойдевори қўйилади ва мустаҳкалланади. Юртбошимиз айтганларидек, халқимиз қадимдан оилани муқаддас деб билган. Ахир оила аҳил ва тотув бўлса жамиятда тинчлик ва ҳамжихатликка эришилади, давлатда осойишталик ва барқарорлик ҳукм суради. Ўзбек халқи табиатан болажан халқ. Болага нисбатан бағрикенглик, меҳридарёлик, ўта фидойилик ўзбекларгагина ҳос хусусиятдир. Шу боисдан ҳам ота-оналаримиз фарзандларнинг бахти ва келажаги учун қайғуради. Уларнинг пухта билим олишлари, қизиқишлари бўйича касб-хунар эгаллашлари, ахлоқ-одоб қоидаларини мукаммал билишлари ва уларга амал қилишлари учун мавжуд имкониятларни яратадилар. Чунки оилада болани тўғри тарбиялаш-мустаҳкам пойдеворли жамият барпо этилишининг гаровидир.

Мамлакатимиз мустақиллиги йилларида Президентимиз И.Каримов раҳбарлигида олиб борилаётган сиёсатнинг устивор йўналишлари ҳисобланадиган аёлларнинг давлат ва жамият қурилишидаги ролини ошириш, оилани ҳар томонлама мустаҳкамлаш, оилада ва таълим тизимида ёшларни баркамол қилиб тарбиялаш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш борасида амалга оширилаётган муҳим ишларнинг негизида ҳам айнан шу ғоя ётибди. Оилада, шу жумладан, ўзбек оилаларида фарзанднинг денёга келиши билан боғлиқ маросимлар ва расм-русмлар мавжуд бўлиб, уларнинг ҳар бири яхши ниятлар билан амалга оширилади. Оилада фарзанд тарбиясида синалагн тарбий методларидан бири-наъмунадир. Ота-она атрофдаги катта ёшдаги кишиларнинг ҳатти-ҳаракатлари, юриш-туришлари, муомаласи, ўзларини тутишлари жамиятга, табиатга муносабатлари наъмуна сифатида жуда катта тарбиявий аҳамият касб этади. Ўтмиш алломалар, авлод-аждодлардан фахрланиш, улар меросини мукаммал ўрганиш, олға сурилган ҳаётий ғоялардан жамиятимиз гуллаб-яшнаши йўлида фойдаланиш, давлат рамзларининг моҳиятини

англаш айнан оилада амалга оширила бошланади. Бу ўринда ота-онанинг билим савияси, мафкуравий етуклик даражаси, дунё қараши, жамиятда тутган ўрни муҳим рол ўйнайди. Оилада фарзандни тежамкорликка, тадбиркорликка, ташаббускорликка ўргатиш, дунёвий илмлар ва ҳаёт илмидан воқиф этиш, касб-ҳунар сирларини қунт билан эгаллашлари учун шарт-шароит яратиб бериш, уларнинг ҳаёт суқмоқларида адашиб қолмаслиги ва равон йўлдан боришда ёрдам беради. Шундай қилиб, оила тарбия маскани билиб, шахснинг келажаги шу масканда тарбиянинг қандай амалга оширишига боғлиқ. Оиладаги ҳар бир кишишининг ўз бурч ва вазифаларига масъулият билан ёндашиши оила мустаҳкамлиги, жамият фаровонлигига эришишнинг муҳим омилидир.